23/01/2020

Οικ. Πατριάρχης: “Να χτίσουμε γέφυρες με βάση την αγάπη”

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

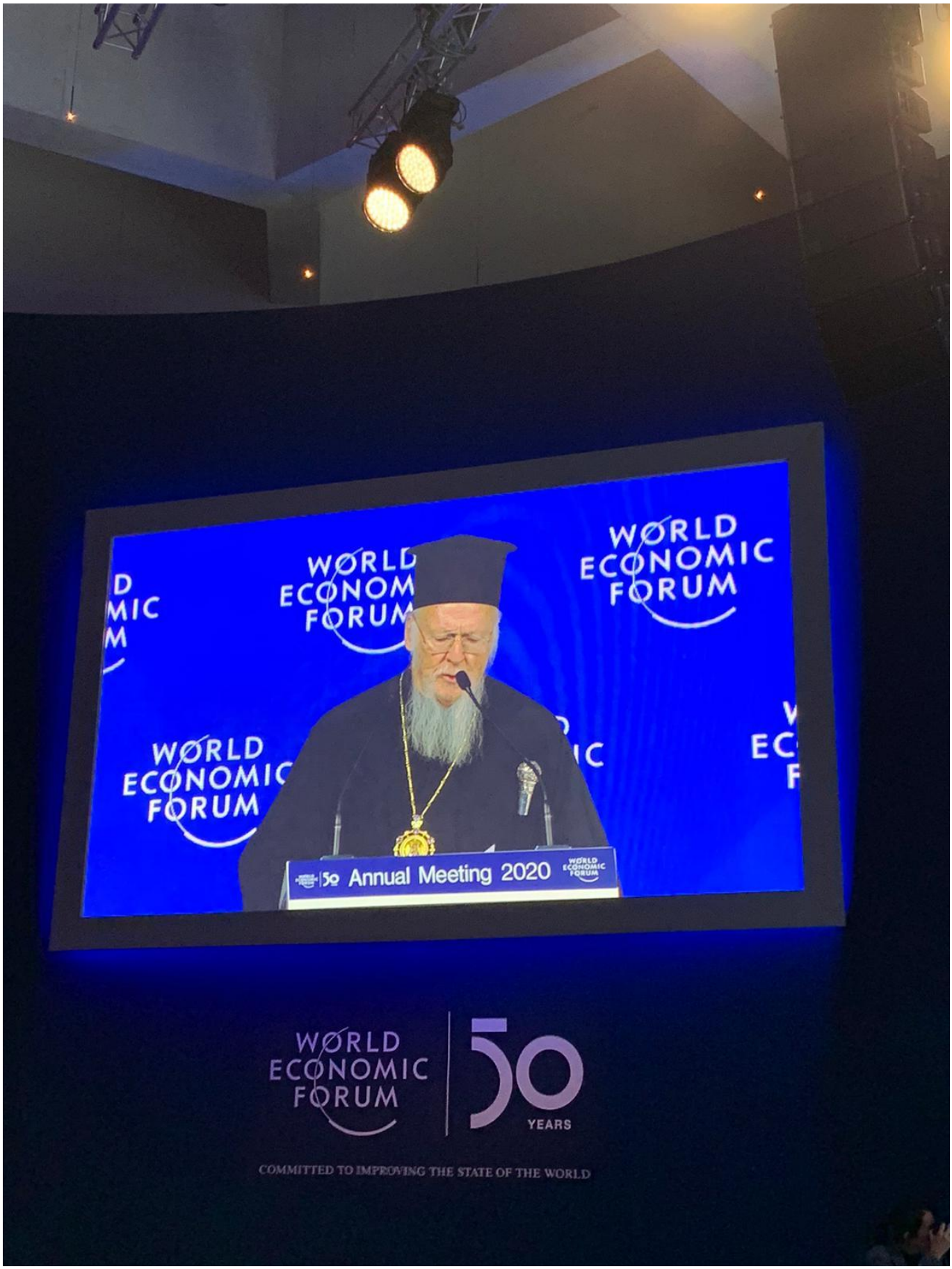
WORLD ECONOMIC FORUM
50 Annual Meeting 2020
WORLD ECONOMIC FORUM
50
YEARS
COMMITTED TO IMPROVING THE STATE OF THE WORLD

Ο ρόλος της θρησκευτικής Πίστης στη δημιουργία ενός κόσμου βιώσιμου με κοινωνική συνοχή, η αξία του διαλόγου ως του βασικού μέσου προς την κατεύθυνση αυτή, καθώς και η καταδίκη κάθε μορφής βίας και θρησκευτικής μισαλλοδοξίας, αποτέλεσαν τους πυλώνες της κεντρικής ομιλίας του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου Βαρθολομαίου, που πραγματοποίησε χθες , Τετάρτη, 22 Ιανουαρίου 2020, το απόγευμα, στο 50ο Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ που διεξάγεται στο Νταβός της Ελβετίας.

Ο Παναγιώτατος, που συμμετέχει κατόπιν προσκλήσεως των διοργανωτών, βρίσκεται στο Νταβός από τις 20 Ιανουαρίου και ήδη, εκτός από την σημερινή ομιλία του, έχει λάβει μέρος σε διάφορες Επιτροπές του Φόρουμ αλλά και σε παράλληλες εκδηλώσεις που γίνονται με αφορμή την φετεινή επετειακή συνάντηση στο Νταβός.

Η ομιλία στην Ολομέλεια

“Η πίστη μπορεί να επιτύχει την αποστολή της και να εκπληρώσει το ρόλο της

συνοχής και της βιωσιμότητας μέσω του διαλόγου και της μαρτυρίας στον κόσμο", σημείωσε ο Οικουμενικός Πατριάρχης, στην ομιλία που πραγματοποίησε στην αγγλική γλώσσα, και πρόσθεσε: "Κατά τη διάρκεια της σχεδόν τριακονταετούς Πατριαρχικής διακονίας μας, έχουμε αγωνιστεί για την προώθηση του διαλόγου, τον οποίο θεωρούμε ως το πιο αποτελεσματικό μέσο αντιμετώπισης προβλημάτων. Ο διάλογος είναι μια χειρονομία και πηγή αλληλεγγύης, οδηγεί στην υπέρβαση των προκαταλήψεων και της δυσπιστίας, προωθεί την αμοιβαία εξοικείωση και εκτίμηση, και χτίζει το σεβασμό για την ετερότητα".
Ο Παναγιώτατος χαρακτήρισε τραγικό το γεγονός ότι πολλοί άνθρωποι τείνουν σήμερα να ταυτίζουν τη θρησκεία με την τρομοκρατία, τον πόλεμο και τη μισαλλοδοξία.

"Σχεδόν κάθε μέρα ακούμε για βία στο όνομα της θρησκείας. Αυτή η τάση να προσδιορίζεται η θρησκεία με τις αρνητικές πτυχές της δυστυχώς ενισχύεται σήμερα μέσω των παρερμηνειών της θρησκείας, οι οποίες κυκλοφορούν ιδιαιτέρως μεταξύ των προοδευτικών διανοουμένων. Η άγνοια, η μισαλλοδοξία και η βία είναι η αποτυχία και όχι η ουσία της θρησκείας. Είναι τα σημάδια του φονταμενταλισμού και του εξτρεμισμού, τα οποία θεωρούν τη δική τους ιδεολογία και συμφέροντα ως αλήθεια που πρέπει να επιβληθούν στους άλλους. Ωστόσο, η πεποίθησή μας -όπως έχουμε διακηρύξει επανειλημμένα καθ 'όλη τη διάρκεια της Πατριαρχείας μας- είναι ότι κάθε έγκλημα που υποτίθεται ότι διαπράττεται στο όνομα του Θεού είναι στην πραγματικότητα ένα έγκλημα κατά του Θεού. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο εργαζόμαστε για την καταπολέμηση του θρησκευτικού φονταμενταλισμού – "αυτής της έκφρασης της νοσηρής θρησκευτικότητας", όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας (Κρήτη, Ιούνιος 2016, § 17)".

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του, την οποία παρακολούθησαν προσωπικότητες από όλο τον κόσμο, ο Παναγιώτατος υπογράμμισε ότι η ειρήνη και η δικαιοσύνη στον

κόσμο δεν μπορούν να υπάρξουν χωρίς την συμβολή και την συνεργασία των θρησκειών.
“Είναι υπερβολικά ουτοπικό να αναμένουμε ότι η αλληλεγγύη και η κοινωνική συνοχή μπορούν να επιτευχθούν μέσω της παγκοσμιοποίησης, της οικονομικής προόδου, του βελτιωμένου βιοτικού επιπέδου, της επιστήμης και της τεχνολογίας, της ψηφιακής επικοινωνίας και του Διαδικτύου. Ένας κόσμος ειρήνης και δικαιοσύνης δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς τη συμβολή των μεγάλων πνευματικών δυνάμεων της ανθρωπότητας – δηλαδή των θρησκειών και της συνάντησης και της συνεργασίας τους. Επίσης, υπογραμμίσαμε επιμόνως ότι η κατανόηση των πεποιθήσεων και των αξιών των άλλων ανθρώπων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τον διάλογο και την ειρηνική συνύπαρξη. Η πίστη ενισχύει τη δέσμευση της ανθρώπινης δράσης και διευρύνει τη μαρτυρία μας για ελευθερία και δικαιοσύνη, παρέχοντας υποστήριξη στις προσπάθειές μας όταν φαίνεται να βρίσκονται σε αδιέξοδο”.

Ο Παναγιώτατος σημείωσε ότι στο πλαίσιο αυτό το Οικουμενικό Πατριαρχείο πρωτοστάτησε σε οικουμενικές οργανώσεις, όπως το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών, και υποστήριξε και προώθησε διμερείς διαλόγους με μη Ορθόδοξους Χριστιανούς, καθώς και με Μουσουλμάνους και Εβραίους στη Μέση Ανατολή και διεθνώς.
“Αυτός ο διάλογος δεν συνεπάγεται την εγκατάλειψη ή την προδοσία της πίστης ή της παράδοσής του συμμετέχοντος, αλλά αντιθέτως τον ενθαρρύνει να μάθει να ζει σε αλληλεγγύη με όλους τους ανθρώπους, με τους οποίους μοιραζόμαστε αυτόν τον κόσμο. Πιστεύουμε ότι η κατάλληλη απάντηση στην παρούσα πολύπλευρη κρίση είναι η ανάπτυξη και η εδραίωση μιας κουλτούρας αλληλεγγύης. Η πεποίθησή μας πηγάζει από την ίδια την ουσία του Ευαγγελίου”.
Υπενθύμισε μάλιστα ότι το Οικουμενικό Πατριαρχείο, με αφορμή και την οικονομική κρίση, είχε κηρύξει το 2013 σαν «Έτος παγκόσμιας αλληλεγγύης», δίνοντας έμφαση στην ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών που να διασφαλίζουν το δικαίωμα κάθε ανθρώπου να απολαμβάνει τα βασικά αγαθά της ζωής.
Ο Πατριάρχης, στη συνέχεια, τόνισε ότι ο δρόμος προς το μέλλον είναι ένα κοινό ταξίδι για όλους μας. “Χρειαζόμαστε ο ένας τον άλλον, χρειαζόμαστε κοινούς στόχους, χρειαζόμαστε συνεργατικές προσπάθειες. Καλούμαστε να χτίσουμε γέφυρες με βάση την αγάπη και την κατανόηση και να μην οικοδομήσουμε τείχη διαίρεσης και αποκλεισμού που βασίζονται στον φόβο και την άγνοια. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο σας προσκαλεί να συμμετάσχετε σε αυτές τις προσπάθειες”.
Σε άλλο σημείο ο Παναγιώτατος εξέφρασε την επιφύλαξή του όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της σύγχρονης Ευρώπης ως «μεταχριστιανικής».
“Το κοσμικό παρόν της Ευρώπης δεν μπορεί να διαχωριστεί από το παρελθόν της,

το οποίο εμπνέεται και διαμορφώνεται από μια πολιτιστική κληρονομιά που επικεντρώνεται στον Χριστιανισμό. Πρέπει να δεχτούμε ότι η υποχώρηση αυτής της χριστιανικής συνείδησης στην Ευρώπη έχει τελικά αρνητικό αντίκτυπο στην ταυτότητα και την αυτογνωσία της Ευρώπης”.

Αναφερόμενος στο τέλος της περιόδου του Ψυχρού Πολέμου, το 1989, και στη δημιουργία ενός πολυκεντρικού κόσμου, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος επεσήμανε: “Σήμερα οι θρησκείες καλούνται να αναπτύξουν και να δώσουν προτεραιότητα στην ειρηνευτική τους δύναμη και τις ανθρωπιστικές τους αρχές, στην πολύτιμη πνευματική και ηθική τους κληρονομιά, καθώς και στη βαθιά ανθρωπολογική τους γνώση, που όλες ενισχύουν τη δέσμευση και τον αγώνα μας για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Πίστη και θρησκεία μπορούν να διαδραματίσουν ζωτικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση και στην προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των ανθρώπων για τις σύγχρονες παγκόσμιες προκλήσεις. Και ποιος είναι ο τόπος και ο ρόλος της Ορθόδοξης Εκκλησίας εν όψει της τρέχουσας κρίσης; Σε πολλά γεωπολιτικά πλαίσια παγκοσμίως, η Ορθοδοξία ήταν, είναι και θα συνεχίσει να είναι θρησκευτική μειονότητα με ένα παγκόσμιο μήνυμα και την κληρονομιά μιας μακράς ιστορικής παρουσίας. Σε περιοχές όπως η Μέση Ανατολή, η

Νοτιοανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια, η Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη έχει διαμορφώσει το θρησκευτικό τοπίο για αιώνες ή και χιλιετίες. Οι προκλήσεις στο πλαίσιο αυτό είναι πραγματικές και επείγουσες. Ειδικά στη Μέση Ανατολή, η επιβίωση του Χριστιανισμού κρέμεται στην ισορροπία. Κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Συρία και της εξέγερσης του λεγόμενου «Ισλαμικού Κράτους», ειδησεογραφικές αναφορές και άρθρα μας υπενθύμιζαν τακτικά την πραγματικότητα των χριστιανών στη Μέση Ανατολή και τον συνεχή αγώνα τους να επιβιώσουν στην ίδια την περιοχή όπου γεννήθηκε ο Χριστιανισμός. Είναι σημαντικό για εμάς εδώ να καταλάβουμε ότι αυτοί οι Χριστιανοί είναι κάτι περισσότερο από έναν ιστορικό κρίκο με τον κόσμο του Ευαγγελίου. Είναι οι κληρονόμοι μιας μοναδικής πνευματικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και συμβόλου για την αξία και τον σεβασμό της θρησκευτικής πολυμορφίας παγκοσμίως".

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης κατέληξε λέγοντας, μεταξύ άλλων, ότι ενώπιον της συγχρόνου διεθνούς κρίσεως, όλες οι θρησκευτικές κοινότητες πρέπει να ανανεώσουν το μήνυμά τους και να λειτουργήσουν ως θετική πρόκληση για τα άτομα και τους λαούς και να προσφέρουν ένα εναλλακτικό μοντέλο ζωής μέσα σε μια παγκοσμιοποιημένη κουλτούρα, "η οποία προσέφερε στην ανθρωπότητα πολύτιμα δώρα, αλλά την ίδια στιγμή μοιάζει να ωθεί τους ανθρώπους να ζουν για τον εαυτό τους, αγνοώντας τους άλλους, με τους οποίους πρέπει να μοιραστούν τον κόσμο".

Προηγουμένως ο Παναγιώτατος είχε κατ' ιδίαν συνάντηση με τον Πρόεδρο του World Economic Forum Borge Brende, στον οποίο προσέφερε έναν αναμνηστικό ασημένιο δίσκο και εκδόσεις για το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Ο κ.Brende είναι πρώην Υπουργός Περιβάλλοντος και αργότερα Εξωτερικών της Νορβηγίας.

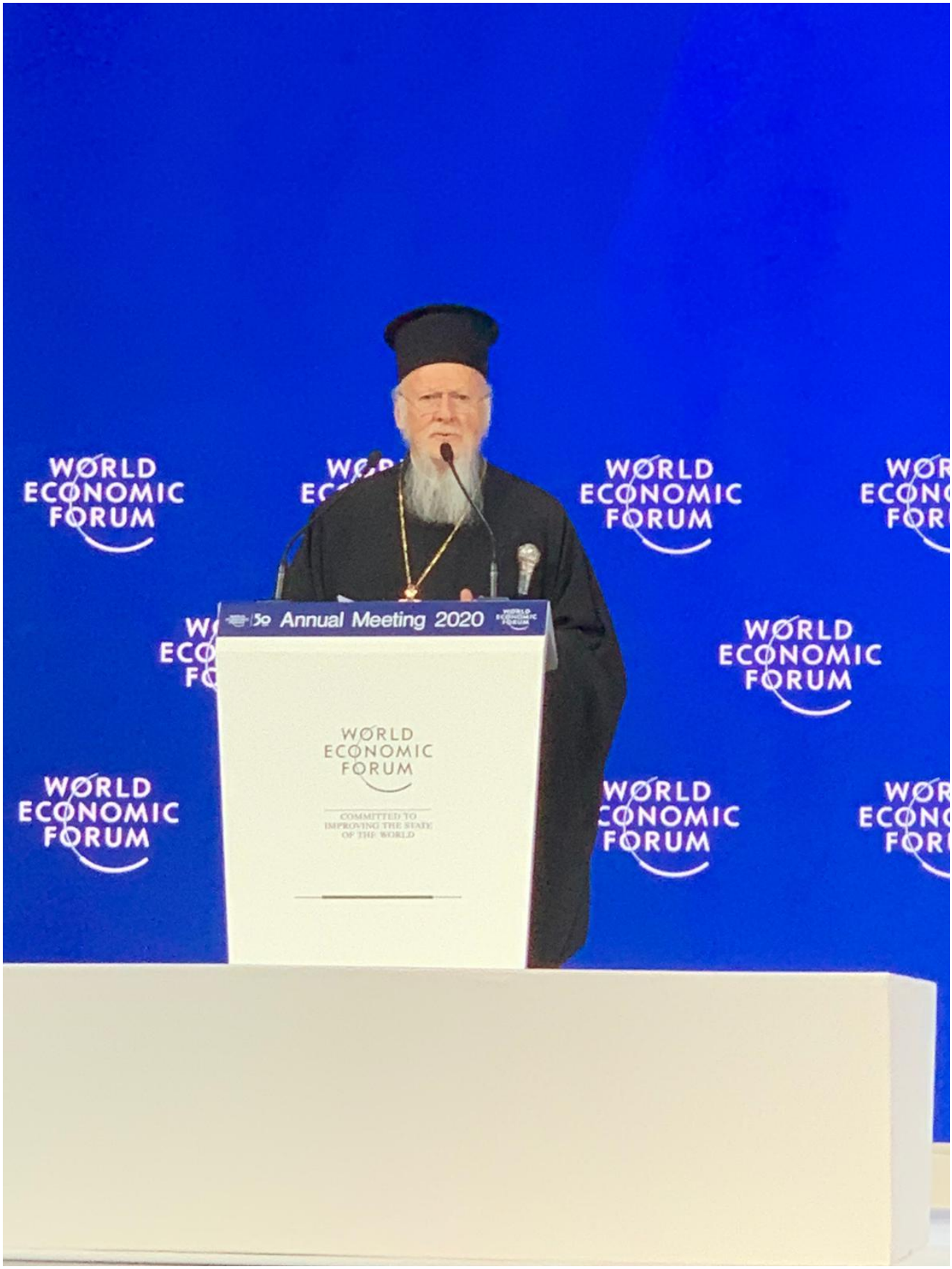

Ομιλία στο “Interfaith Alliance”

Νωρίτερα, ο Παναγιώτατος συμμετείχε σε κοινή συνέντευξη τύπου με άλλους

θρησκευτικούς ηγέτες, ενώ το μεσημέρι απηύθυνε ομιλία που οργάνωσε ο διεθνής Οργανισμός “Interfaith Alliance”, μέλος του οποίου είναι ο Σεβ.Μητροπολίτης Γαλλίας Εμμανουήλ.

Στην ομιλία του ο Παναγιώτατος, που πραγματοποιήθηκε στην αγγλική, αναφέρθηκε σε ορισμένες αρνητικές πτυχές της τεχνολογικής προόδου και τις συνέπειες που αυτές έχουν στην ζωή των ανθρώπων. Επανέλαβε δε τον σημαντικό ρόλο της Πίστης, η οποία, όπως είπε, ενισχύει τη δέσμευσή μας για ανθρώπινη δράση και διευρύνει τη μαρτυρία μας για ελευθερία, δικαιοσύνη και ειρήνη. “Φυσικά, η κριτική κατά της θεοποίησης της τεχνολογίας δεν σημαίνει απαραίτητα την απαξίωση των ωφέλιμων έργων επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου. Γιατί μια τέτοια απόρριψη θα ισοδυναμούσε για εμάς με την άρνηση της ίδιας της πράξης της αναπνοής. Η επιστήμη και η τεχνολογία έχουν ανθρώπινη διάσταση και συμβάλλουν στη λύση των προβλημάτων της ανθρωπότητας σήμερα. Εντούτοις, τίποτα δεν ενισχύει την αλαζονεία του σύγχρονου ανθρώπου όσο η πίστη στην παντοδύναμη επιστήμη και τεχνολογία. Το μέλλον, όμως, δεν φαίνεται να ανήκει στον αυτο-χειροτονημένο «άνθρωπο-θεό», ο οποίος ως νέος «Προμηθέας» αγνοεί ή και καταργεί όρια και μέτρα, καθώς καταστρέφει τις συνθήκες ζωής στη γη. Η πραγματική πρόοδος δεν υπάρχει όταν υπονομεύεται ο άνθρωπος και η ελευθερία του και ο κόσμος του καταστρέφεται. Απορρίπτουμε την κυνική φράση «Δεν υπάρχει άλλη εναλλακτική λύση». Απορρίπτουμε τον ισχυρισμό ότι η μη συμμόρφωση με τις εντολές της παγκοσμιοποίησης και την «αυτονομία της οικονομίας» οδηγεί αναπόφευκτα στην επέκταση της φτώχειας και στις ανεξέλεγκτες κοινωνικές εξελίξεις και συγκρούσεις. Από τη σκοπιά μας, δίνουμε έμφαση στις λέξεις «αλληλεγγύη» και «συνεργασία». Δεν υπάρχει κανένα δίλημμα ούτε αμφιβολία οποιουδήποτε είδους όσον αφορά την ανάγκη κοινής δράσης μεταξύ τεχνολογίας, πολιτικής, οικονομίας και θρησκείας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην αυτόνομη λειτουργία τους – αποκλειστικά βάσει των δικών τους αρχών και κριτηρίων. Όσο οι δυνάμεις αυτές συνεχίζουν να αγνοούν η μία την άλλη, δεν μπορούν ποτέ πραγματικά να ωφελήσουν την ανθρωπότητα. Όλοι πρέπει να υπηρετήσουν τον άνθρωπο και τον κόσμο του. Στην πραγματικότητα, ενώ οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι σημαντικά στοιχεία, δεν είναι η ουσία ενός πολιτισμού. Ένας πολιτισμός κρίνεται από το αν το τελευταίο του σημείο αναφοράς είναι το ανθρώπινο πρόσωπο, σε σχέση με το αληθινό του προορισμό και την προστασία του κόσμου του”.

Το απόγευμα ο Παναγιώτατος επισκέφθηκε εθιμοτυπικώς το Περίπτερο του Τουρκικού Ταμείου Αξιοποίησης Δημόσιας Περιουσίας (Türkiye Varlık Fonu), όπου τον υποδέχθηκε με θέρμη ο Πρόεδρος του, Zafer Sönmez, στελέχη του οργανισμού και Επιχειρηματίες.

Την Τρίτη, 21 Ιανουαρίου, ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος συμμετείχε σε τράπεζα διαλόγου για την κλιματική αλλαγή όπου αναφέρθηκε στις πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατά τα τελευταία 30 χρόνια, για την ευαισθητοποίηση της παγκόσμιας κοινότητας για την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της διαφύλαξης της Δημιουργίας του Θεού.

Ο Παναγιώτατος, μεταξύ άλλων, επεσήμανε ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα και το χρονικό περιθώριο μετάθεσης των ευθυνών, δεν υπάρχει η δικαιολογία καμίας καθυστέρησης και προέτρεψε όλους να αλλάξουν στάση και να κατανοήσουν τον επείγοντα χαρακτήρα του ζητήματος της κλιματικής αλλαγής αλλά και τον αντίκτυπο των ενεργειών μας στη Δημιουργία αλλά και σε άλλους ανθρώπους.

Την ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχου παρακολούθησε η κυρία Μαρέβα Γκραμπόβσκι-Μητσοτάκη, σύζυγος του Πρωθυπουργού της Ελλάδος Κυριάκου Μητσοτάκη, και η Πρέσβης της Ελλάδος στην Ελβετία Χαρά Σκολαρίκου.

Το βράδυ της ίδιας ημέρας, ο Παναγιώτατος, πραγματοποίησε ομιλία σε δείπνο

στο οποίο παρακάθησαν θρησκευτικοί ηγέτες που παρακολουθούν τις εργασίες του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ.